

Verzending per e-mail

IROKO

t.a.v. de heren P. van Nes en J. van Velden

Kopie aan leden Dagelijks Bestuur GR SOWECO

betreft        Reactie op rapport 'Heroriëntatie uitvoeringsmodel Wsw en NBW'  
datum         17 april 2019

Geachte heren Van Nes en Van Velden,

Zoals met het Dagelijks Bestuur van GR SOWECO afgestemd, sturen wij U hierbij onze reactie naar aanleiding van het door U uitgebrachte rapport 'Heroriëntatie uitvoeringsmodel Wsw en NBW' d.d. 14 maart 2019.

(1)

Wij hebben kennisgenomen van uw rapport 'Heroriëntatie uitvoeringsmodel Wsw en NBW' dat is bedoeld om als basis te dienen voor besluitvorming door het Algemeen en Dagelijks Bestuur van GR SOWECO omtrent de toekomst van SOWECO.

Het is U bekend dat dit onderzoek geïnitieerd is door het Dagelijks Bestuur van GR SOWECO GR zonder afstemming met en/of consultatie van de Raad van Commissarissen en directie. Ondanks onze verzoeken aan het DB van GR SOWECO om in het kader van uw onderzoek (en als onderdeel daarvan) in de gelegenheid te worden gesteld om onze opvattingen/observaties en ervaringen kenbaar te maken, is hieraan geen gevolg gegeven. Dat is wat ons betreft een omissie bij de uitvoering van uw onderzoek die wij terugzien in uw rapport. Zo constateren wij in uw rapport dat er sprake is van een onjuiste interpretatie van de door U bij SOWECO opgevraagde informatie. In het rapport worden verder op een aantal plaatsen conclusies getrokken zonder dat duidelijk is geworden op basis van welke feiten en omstandigheden U tot deze conclusies bent gekomen. Conclusies bovendien die naar onze mening niet juist zijn.

(2)

Naar onze mening is er een te beperkte en onduidelijke onderzoeksopdracht geformuleerd nadat het DB - zo is ons pas later duidelijk geworden - tot de conclusie is gekomen dat er geen draagvlak (meer) is voor de bestaande samenwerking van de deelnemende gemeenten via GR SOWECO. Wij hebben als Raad van Commissarissen onze bezwaren en kritische kanttekeningen reeds kenbaar gemaakt in onze e-mail van 2 januari jl. Naar wij hebben begrepen, hebt U kennisgenomen van deze e-mail, maar blijkbaar heeft dat er bij U als onderzoeker niet toe geleid om ons te consulteren over de thema's die wij in deze e-mail aan de orde hebben gesteld dan wel deze thema's op andere wijze in het onderzoek te betrekken.

Wij realiseren ons dat het de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever is om de onderzoeksopdracht te definiëren. Bij het aanvaarden ervan heeft de onderzoeker evenwel de verantwoordelijkheid zich ervan te vergewissen dat hij niet alleen over alle beschikbare en noodzakelijke informatie beschikt, maar deze ook toepast bij de totstandkoming van zijn rapport. Immers, alleen zo is de onderzoeker in staat een feitelijk compleet en juist rapport op te stellen en alleen zo, stelt hij het Bestuur in staat om tot een weloverwogen besluit te komen. Dat geldt nog sterker in een situatie waarin de onderzoeksopdracht in casu gebaseerd is op een -kennelijk- voorgenomen besluit met grote gevolgen voor de uitvoeringsorganisatie SOWECO NV en de mensen die daar werkzaam zijn, zonder dat er enige relatie is met het functioneren van deze organisatie. De onderzoeker dient te voorkomen dat de uitkomsten van de ingeperkte onderzoeksvraag aangemerkt worden als een bevestiging van dit voorgenomen besluit en de opdrachtgever te wijzen op de risico's en consequentie van een dergelijk besluit.

(3)

Als het door U uitgebrachte rapport als basis moet dienen voor de besluitvorming over de toekomstige organisatorische invulling van de maatschappelijke taken die SOWECO als sociaal Werkbedrijf in het kader van het participatie domein uitvoert, dan hebben wij daar grote zorgen over. Zowel de sociaal-maatschappelijke als de financiële consequenties zullen groot zijn.

(4)

Het spijt ons dat wij dit zo moeten stellen, maar wij kunnen niet anders concluderen dan dat de diepgang en volledigheid van het onderzoek om te komen tot een 'heroriëntatie'/een voorkeursscenario te wensen overlaat. De thema's waarbij wij kanttekeningen plaatsen, zijn: de definiëring van de probleemstelling, de analyse, een onderzoek naar alternatieve scenario's, het kennismaken van ervaringen (en onderzoeksrapporten) uit het verleden en van relevante landelijke ontwikkelingen en de onderbouwing van conclusies en aanbevelingen. Een besluit voor een voorkeursscenario gebaseerd op dit rapport is wat ons betreft dan ook onvoldoende onderbouwd en zal in sociaal, maatschappelijk en financieel opzicht schade gaan opleveren.

(5)

Wij adviseren U als onderzoekers om bij de opdrachtgever te bepleiten om de onderzoeksopdracht te herdefiniëren en hiermee 'terug naar de tekentafel te gaan'. Er kan dan een duidelijker doel- en probleemstelling en definiëring van het referentiekader worden geformuleerd, waarna met gebruikmaking van reeds bestaande onderzoeken en beschikbare relevante andere bronnen het onderzoeksrapport kan worden aangevuld dan wel aangepast. Wij zijn als Raad van Commissarissen en directie van SOWECO NV beschikbaar om onze bijdrage daaraan te leveren. Onze inzet is dat we willen voorkomen dat onomkeerbare besluiten worden genomen die grote consequenties hebben voor de meest kwetsbare groep aan de basis van de arbeidsmarkt. SOWECO NV is een organisatie die bewezen heeft in de afgelopen 50 jaar (!) mee te kunnen bewegen met de veranderende omgeving en die goed in staat is geweest om invulling te geven aan de taak om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt naar werk te begeleiden.

(6)

In het rapport is sprake van een technische analyse die geen recht doet aan de grote maatschappelijke opgave waaraan SOWECO NV werkt. Meer dan 2.100 mensen zijn bij of via SOWECO op de arbeidsmarkt actief. Met behulp van ervaring en deskundigheid die in 50 jaar is opgebouwd, maakt SOWECO voor duizenden mensen het verschil. Door ontmanteling van de NV neemt de werkzekerheid voor de huidige medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt af, worden werkgevers niet meer geholpen bij hun arbeidsmarktvraagstukken en ontstaat grote onzekerheid omtrent de ondersteuning en begeleiding van mensen die nieuw instromen aan de basis van de arbeidsmarkt. Werk is een wezenlijk integratiemiddel in onze samenleving, waardoor maatschappelijke kosten, zoals zorgkosten en schuldhulpverlening, zullen stijgen. Te weinig wordt stilgestaan bij de consequenties van het kiezen voor één van de scenario's voor de meest kwetsbare groep in onze samenleving.

Naast de sociaal-maatschappelijke, zullen ook de financiële consequenties fors zijn. Bij de start is er voor gemeenten al een jaarlijks tekort van € 6 mio voor de SW. Daarnaast vervallen schaalvoordelen, waardoor vaste lasten relatief zwaar gaan wegen en minder mensen kunnen worden opgeleid, getraind, geplaatst en begeleid. Ook ontstaan frictielasten naar aanleiding van de ontmanteling van de NV en moeten kosten worden gemaakt voor het opbouwen van nieuwe uitvoeringsorganisaties.

(7)

Wij nemen de vrijheid om een aantal suggesties te doen voor bronnen die naar onze mening alsnog in het onderzoek betrokken dienen te worden

- Het rapport Thermometer Wsw van Berenschot, maart 2018
- Verslag heisessies/IROKO m.b.t. doorontwikkelen.....
- Benchmark WSW
- Cedris uitgaven
- Systeeminnovatie beschut werken (Politiek beraad 19 april 2016)
- Strategie Maatschappelijke onderneming SOWECO NV en bedrijfsplan alsmede
- Verslagen AB/DB GR SOWECO

Door consultatie van RvC, directie en management van SOWECO NV kan eveneens informatie worden verkregen die behulpzaam zal zijn bij de onderbouwing van conclusies en inzicht zal geven in de financiële en maatschappelijke gevolgen van de verschillende scenario's.

(8)

Wij bepleiten verder om de scenario's te benchmarken aan het huidige 'onderhanden' scenario waartoe door de deelnemende gemeenten eerder is besloten en vervolgens uit te breiden met een of enkele alternatieve scenario's die tegemoet kunnen komen aan de wens van gemeenten om de samenwerking binnen GR SOWECO te beëindigen. De scenario's dienen vervolgens op basis van goed onderbouwde criteria en wegingsfactoren te worden beoordeeld. Doelredeneringen moeten daarbij vermeden worden: "geen beelden maar feiten", is al eens eerder namens het Bestuur van GR SOWECO uitgesproken.

Voor de criteria van beoordeling doen we de volgende suggesties:

- Ondernemerschap in de uitvoering
- Werkgeversgerichtheid / lokale betrokkenheid
- Smart geformuleerde doelstellingen in de uitvoering
- Kosten efficiëntie en financiële opbrengsten
- Rol en regie gemeenten
- Schaalgrootte voordelen
- Sociaal maatschappelijke resultaten
- Integrale aanpak brede doelgroep / voordelen van diversiteit in 'kwaliteit' en ervaring (SW, P-wet en overige doelgroepen)
- Transitiekosten en terugverdientijd van deze kosten

Tenslotte, als bijlage bij deze brief treft U de inhoudelijke reactie van directie en commissarissen op onderdelen van het rapport en de daaraan verbonden conclusies aan.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet en hopen dat onze reactie aanleiding is voor een review van de onderzoeksresultaten/het onderzoeksrapport.

Met vriendelijke groet,

Raad van commissarissen SOWECO NV  
Herman Hazewinkel  
Anneke Beukers  
Josephine Engels  
Klaas Pool

Bijlagen:

- e-mail van RvC aan DB d.d. 02-01-2019
- inhoudelijke reactie IROKO-rapport